

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande (SOU 2023:72), LI2023/03629

Er beteckning: LI2023/03629

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län delar i många avseenden utredningens bedömningar om brister i dagens lagstiftning kopplat till vattenfrågor vid planering och byggande. Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak de förslag som utredningen presenterar och bedömer att de sammantaget kan innebära en ökad tydlighet och leda till effektivare planprocesser. Länsstyrelsen har i detta remissyttrande valt att lämna synpunkter på vissa av förslagen.

Länsstyrelsen delar också utredningens slutsatser att förslagen initialt kan innebära en ökad arbetsbelastning för länsstyrelserna.

Länsstyrelsens synpunkter

10.3 Nya och ändrade legaldefinitioner

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att definiera termen *dagvatten* i plan- och bygglagen samt i lagen om allmänna vattentjänster.

10.4.1 Förtydligade bestämmelser om hänsyn till allmänna intressen

Länsstyrelsen tillstyrker det föreslagna tillägget i 2 kap. 6 § p. 6 plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Länsstyrelsen är positiv till att hantering av dagvatten enligt förslaget ska ses som ett eget allmänt intresse.

I författningskommentarerna framgår att kommunerna vid planering för hantering av skyfall och översvämning bör utgå från ett 100-

2024-05-29

101-11591-
2024**Error!**

årsregn med en klimatfaktor på 1,25. Bebyggelse planeras för att finnas i minst 100 år och oftast längre än så. MSB rekommenderar emellertid i sin rapport [Metod för skyfallskartering av tätorter \(msb.se\)](#) (2023) att med nuvarande klimatförändring och med en längre tidshorisont innebär klimatfaktor 1,4 den mest korrekta uppräkningsen.

10.4.3 Förtydligade krav på översiktsplanens innehåll

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget på krav att redovisa eventuella avvikelser från en havsplan i kommunens översiktsplan. Detta bör bidra till att uppmärksamma innehållet i havsplanerna.

10.4.4 Nya möjligheter att ställa krav på skyddsåtgärder m.m. vid planläggning i detaljplan och områdesbestämmelser

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget i utredningen som innebär en ökad möjlighet att reglera dagvattenhantering i detaljplaner, 4 kap. 12 § p. 2 PBL. Vi delar utredningens bedömning att det idag saknas tydliga möjligheter att i en detaljplan reglera åtgärder för dagvattenhantering. Vår bedömning är att föreslagna tillägg ger kommunerna ökade möjligheter att reglera dagvattenhanteringen. Även Länsstyrelsens möjlighet att kräva åtgärder för att hantera såväl översvåmningsproblematik som fördröjnings- och reningsåtgärder inom detaljplanerat område kommer att öka till följd av förslaget.

10.5 Förenklade strandskyddsregler för att underlätta planändringar

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget till ändring av 10 a § lagen om införande (1998:811) om ändring av miljöbalken med hänsyn till att det inte varit lagstiftarens avsikt att frågan om inträde av strandskydd skulle bli aktuell i de fall länsstyrelsen redan upphävt strandskyddet. I syfte att förtydliga vad som avses med förslaget föreslår Länsstyrelsen att i stället för uttrycket "om inte annat har bestämts" i lagrummet införa "om inte länsstyrelsen förordnat om upphävande av strandskyddet inom området". Ett genomförande av lagförslaget kommer att undanröja hinder för kommunernas detaljplanering och påverka kommunernas behov av förutsebarhet gällande möjligheten till planläggning på ett positivt sätt. För Stockholms läns del finns ett stort antal äldre planer varför ett tydliggörande av lagrummet i 10 a § därför skulle vara betydelsefullt för kommunernas planering i ett flertal fall.

2024-05-29

101-11591-

2024**Error!**

Vi tillstyrker därför utredningens förslag i denna del, med angiven ändrad formulering av tillägget i lagrummet.

Länsstyrelsen avstyrker den ändring i 7 kap. 18 g § miljöbalken som utredningen föreslår. Att strandskydd inte ska återinträda, om ändamålet med planområdet är detsamma som i den äldre planen, står i strid med de motiv för lagrummet (se prop. 2008/09:119 s. 78) som nu aktuellt betänkande återger (se s. 665 ff). Det gäller bl.a. i fråga om vad förarbetena anger gällande de situationer då användningen av ett område formellt sett inte skiljer sig påtagligt mellan en äldre och en ny plan, men där den gamla planen inte har genomförts och marken därför inte har tagits i anspråk. Såväl syftet med strandskyddet, som ju utökades 1994, som förutsättningarna för upphävande kan ha ändrats väsentligt varför frågan om upphävande bör prövas på nytt. Att frågan om strandskyddet tidigare prövats i en äldre plan, eventuellt med utgångspunkt i äldre lagstiftning, utgör därför inte skäl att nu begränsa tillämpningsområdet för återinträde av strandskyddet när ändamålet med planen är detsamma som i den äldre planen. Ett annat skäl till att lagförslaget avstyrks är att begreppet "samma ändamål" kan innebära ett alltför vitt tolkningsutrymme.

Vidare delar vi inte utredningens bedömning att ett genomförande av ändringen i 7 kap. 18 g § miljöbalken skulle öka förutsättningarna för ny bebyggelse i strandområden. Enligt Länsstyrelsens bedömning är de flesta områden med äldre planer där strandskydd inte råder redan ianspråktagna, och en prövning av strandskyddsfrågan skulle i dessa lägen inte behöva utgöra ett hinder för planläggning. I de fall där äldre planer gäller men där de inte blivit genomförda, finns det skäl att pröva strandskyddsfrågan igen, då syftet med strandskyddet annars riskerar att urholkas.

10.6 Förtydligad reglering av frågor om dagvatten, vattenbrist och skydd av vattenområden i lagen om allmänna vattentjänster
Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ändring av lagen om allmänna vattentjänster rörande utökade möjligheter att skydda dricksvatten vid vattenbrist eller risk för vattenbrist.

10.7.2 Ny bestämmelse om krav på hänsyn till miljö kvalitet vid planläggning

Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker förslaget till ändring i 5 kap. 3 a § miljöbalken. Vi bedömer att utökade möjligheter att ställa krav på åtgärder utanför planområdet kan bidra både till större

2024-05-29

101-11591-
2024**Error!**

möjligheter för planläggning och till att effektivare åtgärder kan genomföras för att kunna följa miljö kvalitetsnormer, då åtgärder kan genomföras där de ger mest nytta från ett recipientperspektiv.

10.8.5 Undantag för konstruktions- och byggnadsarbeten

Länsstyrelsen avstyrker förslaget till ändring i 4 kap. 12 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Förslaget innebär möjligheter till ytterligare undantag från försämringsförbudet. Länsstyrelsen anser att den föreslagna formuleringen är alltför generell och möjligheten till ytterligare undantag riskerar att skada grundvattnet.

Grundvattenförekomster är generellt sett svåra och kostsamma att sanera. Vidare kan ett utsläpp orsaka en långvarig skada på ett grundvattenberoende ekosystem. Ett undantag skulle även kunna leda till att man medger att ett ämne släpps ut för att man har beräknat att det ska brytas ned inom en kort tid. Det kan emellertid visa sig en lång tid senare att ämnet ombildas till något som orsakar långvarig skada (ensamt eller tillsammans med ett annat ämne).

I SGU:s föreskrifter om kartläggning, riskbedömning och klassificering av status för grundvatten (SGU-FS 2023:1) finns redan möjligheter till undantag, och Länsstyrelsen anser inte att det finns behov av något ytterligare undantag.

10.8.6 Undantag när överskridandet av miljö kvalitetsnormerna beror på en föroreningskälla utanför Sveriges gränser eller sker i en blandningszon

Länsstyrelsen tillstyrker de föreslagna ändringarna i 4 kap. 12 a § 1 p vattenförvaltningsförordningen om möjlighet till undantag från försämringsförbudet i 5 kap. miljöbalken när det gäller föroreningskällor utanför Sveriges gränser.

Vi vill dock framföra att vi ser en risk med att införa en ändring enligt förslaget när det gäller framtida förhållanden och påverkanskällor. Exempelvis kan ämnet PFAS (och andra ämnen framöver) komma att anses vara en sådan förorening som beror på en föroreningskälla utanför Sveriges gränser. Då man inte kommit så långt med åtgärder som hanterar PFAS, varken nationellt eller internationellt, ser Länsstyrelsen en risk med att införa det föreslagna undantaget från försämringsförbudet. Detta kan innebära att lokala källor inte hanteras i tillräcklig omfattning.

2024-05-29

101-11591-
2024**Error!**

När det gäller förslaget om blandningszoner i 4 kap. 12 a § p 2 gör Länsstyrelsen följande bedömning. Det underlag som utredningen presenterar och motiveringen till förslaget ger inte en tydlig bild av vilka effekter införandet av undantaget för blandningszoner kan ge för miljön. Beräkningar för blandningszoner är komplexa, bland annat eftersom det handlar om diffusa utsläpp från till exempel dagvattenhantering. Blandningszonerna kan dessutom överlappa varandra i en vattenförekomst. Sammantaget gör detta det mycket svårt att se vilka effekter förslaget kan få för miljön.

Länsstyrelsen anser att det behövs en djupare analys av vilka miljöeffekter implementeringen kan få. Länsstyrelsen avstyrker därmed förslaget till ändring av 4 kap 12 a § p 2 vattenförvaltningsförordningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande länsöverdirektör Claes Lindgren med planhandläggare Martin Wernersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har även samhällsbyggnadsdirektör Helena Remnerud, miljödirektör Johanna Lindgren, tillväxtdirektör Anna Conzen, rättsdirektör Helene Munkner och chefsjurist Lena M Johansson medverkat.

Kopia: li.spn@regeringskansliet.se